

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

75. An & qualiter excommunicatus sit capax iurisp. & præsentandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

mirum posse etiam uxorem presentare, ac locum esse preventioni inter virum ac uxorem, & uno presentante, alium non posse illum impedire, etiam in variatione; in dubio tamen prevalere presentationem uxoris; ita docent Laym. *loc. cit.* Pirh. *cit. n.* 17. Zoefius *h. rit. n.* 36. Garc. *n.* 177. citans Gutt. *ubi antè n.* 3. Rebuff. *de nominat. q.* 17. *n.* 56. Roch. *v. ipse vitandus. q.* 28. Tiraq. *post leges connub. gl. ult. n.* 5. item Molin. *de primog. l.* 1. *c.* 24. *n.* 3. contra Abb. *in l. fin. de concess. prob. n.* 8. But. *Imol. ibidem. Felin. in c. cum olim. de major. & Abba. n.* 2. Azor. *p.* 2. *l.* 6. *c.* 21. *q.* 16. & alios apud Garciam & Baëzam *de decima tutorum c.* 23. *n.* 30. contrario nixos fundamento; nimirum quod maritus non sit Dominus dotis, sed uxor, juxta *l. in communibus. c. de jure dotium.* Et esto, Dominus sit & administrator bonorum dotialium, & ipsi debeantur eorum fructus & commoditas, id tamen intelligendum de iis tantum commoditatibus, quæ ad onera matrimonii sustinenda conferre possunt; ad hunc enim finem confertur dos; jura autem patronatus ad id servire acqueunt. Mediam viam ingreditur Castrop. *n.* 29. ex Covar. *pract. qq. c.* 28. *per totum;* dum ait, si bona in dotem dentur æstimata æstimatione, quæ facit emptionem (quando autem hoc contingat vide apud Covar. *ibidem*) marito, non uxori competit patronatus & presentare; quia eorum bonorum maritus sit Dominus, neque tenetur soluto matrimonio ea reddere, sed tantum eorum æstimationem; si autem bona data sic æstimata non sint, probabilius maritum illorum non habere dominium, neque jura patronatus, sed solum habere istorum bonorum administrationem pro matrimonii oneribus sustinendis, adeoque non patronatum.

Questio 74. Num illegitimo, & maxime spurio, aut etiam irregulari competere possit jus patronatus, & presentare.

Respondeo affirmativè: Azor. *cit. cap.* 21. *qu.* 25. Roch. *v. competens q.* 2. Castrop. *n.* 24. Pirh. *n.* 19. possunt enim tales fundare, dotare ecclesiam; at cuiuslibet fundanti ecclesiam absque ulla exceptione conceditur patronatus. *c. pimentis. c. quicumque. c. 6. q.* 7. item potest castrum, cui annexus patronatus, emere vel donatione aut legato accipere. Nec obstat tales esse incapaces beneficii & pensionis ecclesiasticæ; quia hæc requirunt ordinem, & solum clerico communicantur; patronatus autem etiam laico competit. Neque obstat, inhabiles esse ad officia publica; quia juris patronatus exercitium non est officium publicum, sed privatum, ut Azor. *loc. cit.* *q.* 17. neque semper exercendum, sed cum beneficium vacat Castrop. *cit. n.* 24.

Questio 75. An & qualiter excommunicatus sit capax juris patronatus & presentandi?

1. Respondeo primò: etsi excommunicatus excommunicatione majore non amittat jus patronatus ante excommunicationem habitum; ejus tamen usu & exercitio privatur, donec fuerit absolutus. Pirh. *n.* 21. ex Azor. *cit. c.* 21. *q.* 9.

2. Respondeo secundò: potest etiam Episcopus consentire ut excommunicatus toleratus, & non vitandus, ædificando ecclesiam acquirat jus patronatus; etsi exercitium illius non habeat ante absolutionem. Pirh. *ibidem.* citans Jo. And. *in c. nobis h. t. n.* 3.

3. Respondeo tertio: prælatus excommunicatus ædificans vel dotans ecclesiam indubitè jus patro-

natûs acquirat ecclesiæ vel monasterio. Pirh. *ibidem.*

4. Respondeo quartò: patronus excommunicatus, sive laicus, sive Ecclesiasticus, sive vitandus, sive non vitandus, licitè presentare non potest juxta Pirh. *ibidem.* Barb. *juris Eccl. l.* 3. *c.* 12. *num.* 162. citans Garc. *p.* 5. *c.* 4. *n.* 307. ubi tamen is de hoc nihil; eò quòd ei in hoc nullus factus favor per extray. *ad evitanda;* de cetero autem excommunicato prohibitum sit omne exercitium & usus juris Ecclesiastici.

5. Respondeo quintò: excommunicatus vitandus ne quidem validè presentare potest, ita ut institutio ab Episcopo facta ad presentationem talis patroni sit irrita. Pirh. citans Covar. *in c. alma.* Barb. verò *loc. cit.* abstrahens à vitando & non vitando, admittit, patronum laicum excommunicatum posse presentare validè, non verò ecclesiasticum, citatque pro hoc Sayr. *de cens. l.* 2. *c.* 6. *n.* 7. contra Suarez, *loco paulo post citando n.* 31. sic patronum laicum excommunicatum publicum, modò denunciatus non sit, presentare validè docet Garc. *p.* 5. *c.* 4. *n.* 317. citans Zoefium *de jure patronatus v. competens. q.* 2. *num.* 22. Rebuff. *cit. de excom. non vitand. Gomes. de expell. nu.* 60. Zerol. *in princ. p.* 1. *v. beneficia §.* 5. Sayr. *de censu. l.* 2. *c.* 6. *n.* 8. & c. contra Lamb. *p.* 1. *l.* 2. *q.* 2. *art.* 2. & 3. *n.* 9. Covar. Chock. & c. hoc nixos fundamento, quòd presentatus incurrat excommunicationem communicando cum patrono excommunicato, quòd falsum est, quia non est necessaria talis communicatio in presentatione; insuper absolvi potest ante institutionem, nec communicando cum excommunicato incurritur excommunicatio, nisi sit denunciatus, vel etiam notorius clerici percussor, Gar. *n.* 318. verum tamen, ut subdit Garc. *n.* 319. potest Episcopus non admittere presentationem à tali laico factam, cum is malè faciat presentando, licet non sit denunciatus, & si aliàs intra tempus datum non presentaret legitimè, daretur devolutio, ut Suar. *to. 5. de cens. d.* 14. *§.* 2. *n.* 8. facta tamen semel scienter, sive etiam ignoranter admisâ tali presentatione, tenetur presentatum admittere; cum presentatio patroni laici excommunicati publici sit valida, adeoque ex ea jus aliquod quæsitum presentato; quòd verò docet Garc. *loc. cit.* *n.* 316. contra Suar. *l. c. n.* 31. invalidam esse presentationem factam à patrono ecclesiastico excommunicato etiam occulto, dum is jure singulari & ratione officii privati presentat, non subsistit ex dicendis de collatione, quæ vide.

6. Respondeo sextò: excommunicatus non vitandus seu toleratus, etsi obligare non possit Episcopum ad acceptandam presentationem à se factam (cum quantum communicare cum tali excommunicato liceat, nemo tamen ad id obligetur, acceptatio autem presentationis sit quædam communicatio cum patrono excommunicato) potest tamen Episcopus eam admittere validè, & licitè; quia non tenetur vitare talem excommunicatum. Pirh. *ibidem* citans Suar. *d.* 14. *de cens. §.* 2. *n.* 30.

7. Respondeo septimò: denique excommunicato, etiam vitando, non currit tempus ad presentandum præscriptum, si is non sit in mora petendæ absolutionis; quia tunc censetur legitime impeditus; secus, si excommunicatus sit in mora legitime presentandi, quatenus est in mora tollendi hoc impedimentum per petitionem & obtentionem absolutionis; tunc enim Episcopus, evolutò tempore dato ad presentandum, liberè potest conferre tale beneficium. Pirh. *n.* 22. citans Zoefium *t. 2. n.* 58. porro aut Pirh. *cit. n.* 21. *in fine,* presentationem in jure æqui-

valere electioni, ita ut quæ de hoc statuta sunt, plerumque etiam locum habeant in præsentatione secundum Gloss. in c. ultim. de elect. in 6. v. electione, vide proinde de super dicta quoad excommunicatos, aliæ censuræ Ecclesiasticæ irretitos.

Questio 76. An possessor juris patronatûs, cui vere dominium illius non competit, obtineat jura patronatûs, etiam post contestatam litem, intellige, motam super ipsum jus patronatûs, seu proprietatem juris patronatûs, & non super possessionem?

Respondeo ad primum affirmativè; dum est possessor bonæ fidei (qualis erit, dum probabilibus fundamentis credit patronatum sibi deberi. Castrop. n. 25. Azor. cit. q. 17. ex Abb. in c. consultationibus. b. r.) secus si malæ fidei; ita expressè cit. c. consult. Gonz. ad reg. mens. gl. 25. n. 6. cum communi, fructus enim rei debentur possessori bonæ fidei. c. gravi. de rest. spoliat. fructus autem juris patronatûs sunt præsentare clericum, honorificum locum tenere, &c. Et procedit id à fortiori, si dicatur cum Abb. Gonz. Azor. l. cit. præsentationem non esse tam fructum naturalem, quàm industrialem, ex eo, quòd patronus industriam apponere debeat, ut persona idonea nominetur, & intra tempus sibi concessum: cum fructus industrialis in omnium sententia debeatur possessori bonæ fidei; Castrop. ibidem ex Covar. v. resol. l. c. 10. n. 16. Unde jam præsentatus à tali, si aliud nihil obstat, est instituendus, & est præsentatio valida, & nullatenus annullanda, etiam postquam constiterit, jus patronatûs spectare ad alium, etiam si dicatur, præsentare esse fructum naturalem; nam possessor bonæ fidei non tenetur fructus naturales bonæ fidei consumptos restituere, nisi ex illis factus sit ditior; facta autem præsentatione jam ille fructus juris patronatûs consumitur, neque patronus factus est ex illo ditior. Castrop. loc. cit. citans Abb. in c. consultation. in fine. Laym. ad c. querelam. de elect. n. 3. Corrad. l. c. 6. n. 360.

2. Respondet ad secundum negativè Glm. c. cum venissent. de integ. restit. cui consentire videtur Laym. loc. cit. ed quòd, licet possessori fidei debeantur fructus rei post litem contestatam, seu lite pendente, quousque ea definiatur, ipse tamen eos accipiat sub obligatione restituendi vero Domino, si causâ cadat. Jam verò hanc obligationem subire nequeat possessor juris patronatûs; cum facta præsentatione, & institutione securâ, hæc revocari nequeat; & licet præsentatio revocari posset non secutâ institutione; cum tamen præsentatio ordinetur ad institutionem, illâ lite pendente inutiliter fieret, si lite pendente institui nequit præsentatus. Contrarium tamen tenet Castrop. loc. cit. Abb. in c. ex literis. b. r. n. 7. & 8. Azor. loc. cit. q. 18. ed quòd, dum possessor juris patronatûs factâ præsentationem cadit causâ, possit adhuc facere restitutionem, habendo causam præsentationem à se factam, quæ non propterea fit inutiliter; quòd autem non sequatur institutio, sed sufficiat eam sequi lite finitâ; quin & cum sequi possit lite adhuc pendente, institutio, esto, hæc fit irrevocabilis; id enim favore Ecclesiæ conceditur, ne ob litium longitudinem vacet diutius; insuper hujusmodi fructus, cum non consistant in commodo pecuniario, esto, possessor bonæ fidei alios fructus restituere teneatur, non videatur ad hujus fructus restitutionem obligari.

Questio 77. An, & qualiter jus presentandi ad prælaturas Ecclesiarum conventualium aut collegiatarum haberi possit per laicos?

Respondeo: id nequaquam iis competere, de quò dictum satis supra, nisi fortè de speciali privilegio Papa, quâ ratione id competit regibus Hispaniarum. Laym. ad c. nullus. de elect. n. 14. & videre est in concilio Tolet. 12. c. 6. item regibus Galliæ concessa potestas Episcopos aliòsque prælatos nominandi & præsentandi summo Pontifici, ut videre est in Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 11. in Epistola ipsius Leonis, cujus initium primitiva. Item regibus Poloniæ, de quo Laym. ad c. si archiepiscopus, de temp. ordin.

PARAGRAPHVS V.

Qualiter jus patronatûs probari debeat, & de eo constare, ut quis admittatur ad præsentandum.

Questio 78. Quotuplex sit probatio juris patronatûs in genere, hoc est tam ex privilegio, quàm ex jure communi habiti.

Respondeo duplex: una vera seu irrefragabilis; quando exhibetur publicum instrumentum, si-ve privilegii si-ve foundationis. Altera præsumpta, & nihilominus legitima, quæ assertur ex immemoriali quasi possessione & præscriptione; cum minor non sit virtus præscriptionis in nanciscendo dominio, quàm traditionis procedentis à vero Domino juxta l. traditionis. C. de pactis Lott. l. 2. q. 7. n. 27. & seq. citans Feder. de Senis cons. 234. n. 1. Paul. de Citad. trade jurep. 3. p. causa 5. n. 1. & 26.

Questio 79. Quot modis probetur, & probandum sit jure novo Tridentini Jus patronatûs quò ad proprietatem; de quasi possessione enim queretur postmodum, &c.

Respondeo: jus patronatûs privatorum, in quibus regulariter non præsumitur usurpatio, probandum tribus modis; nimirum vel ostendendo titulum ex fundatione, vel dotatione per authentica documenta, & alia à jure requisita vel per multiplicatas longissimo temporis cursu, qui hominum memoriam excedat, præsentationes vel alias secundum juris dispositionem.

2. Jus verò patronatûs in iis personis, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potiùs acquisitum præsumi solet, quales sunt persona potentes, communitates, vel universitates, pleniorè & exactiorè ad docendum verum titulum requirit probationem, nec immemorialis temporis probatio aliter ei suffragatur, quàm si præter reliqua ad eam communia præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltè, quàm 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur, ita expressè decernit Trid. sess. 25. c. 9. ex quibus vides concilium quòd ad modum & formam probandi jus patronatûs privatorum nihil innovalle; ideòque proceditur cum regulis generalibus juris communis; quibus attenditur; ubi constat de explicito